

โลกร้อน

สยามรัฐ **กศน.**
เพื่อประชาชน

ประสานงานโดย... ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย

ภูมิกาศ เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความมั่นคงหลายๆ ด้านสำหรับชีวิตของผู้คนบนโลก เช่น ด้านชีวิต และทรัพย์สิน ด้านอาหาร ทรัพยากรน้ำ การพักผ่อนหย่อนใจ และการพัฒนาอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ยังมีผลกระทบต่ออารมณ์ ความรู้สึก อีกทั้งยังมีอิทธิพลต่อลักษณะนิสัย แนวความคิดและขนบธรรมเนียม ของมนุษย์ในระดับหนึ่ง ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ จึงมีผลต่อการดำรงชีวิตของทุกชีวิต ที่อาศัยอยู่บนโลก

ในอดีต ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ อาทิ ภูเขาไฟระเบิด แผ่นดินไหว หรือการเกิดเอลนีโญ และลานีญา ต่างเป็นสาเหตุหลักของการเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติของอากาศที่ห่อหุ้มโลกและได้ส่งผลกระทบต่อภูมิอากาศตามมา ดังตัวอย่างที่ปรากฏชัด คือ ในศตวรรษที่ 20 ที่ผ่านมา พบว่า ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และก๊าซอื่นๆ เช่น ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์, ก๊าซมีเทน, ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์, ก๊าซไนตรัสออกไซด์ ฯลฯ ซึ่งเป็นสาเหตุของปรากฏการณ์เรือนกระจกในบรรยากาศ ได้เพิ่มปริมาณขึ้นเป็นจำนวนมากจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ ส่งผลให้อุณหภูมิของโลกสูงขึ้น 0.6 องศาเซลเซียส โดยเฉพาะในปี พ.ศ.2541 ได้มีการบันทึกข้อมูลว่าเป็นปีที่ร้อนที่สุด

นอกจากนี้ ในช่วงทศวรรษของทุกปี ค.ศ.1990 (พ.ศ.2533) ยังเป็นช่วงทศวรรษที่ร้อนที่สุดของศตวรรษที่ 20 เช่นกัน ยิ่งไปกว่านั้นน่าจะมีความเป็นไปได้ว่า ทั้งอัตราและช่วงระยะเวลาของสภาวะอากาศร้อน (Warming) ในช่วงศตวรรษที่ 20 มีค่ามากกว่าช่วงเวลาอื่นๆ ในระยะเวลา 1,000 ปี ที่ผ่านมามีด้วย

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากภาวะอากาศร้อน คือ ระดับน้ำทะเลเฉลี่ยของโลกได้เพิ่มสูงขึ้นประมาณ 10-20 เซนติเมตร ซึ่งมีการประมาณว่าเป็นค่าที่สูงเป็น 10 เท่าของการเพิ่มขึ้นในรอบ 3,000 ปีที่ผ่านมา นอกจากนี้มีการแผ่ปกคลุมทะเลโดยน้ำแข็งบริเวณขั้วโลกเหนือและมหาสมุทรอาร์กติก ตลอดจนในทะเลสาบแม่น้ำ และยอดเขาต่างๆ ในช่วง 50 ปีที่ผ่านมา ได้มีปริมาณลดลงราว 10-15 เปอร์เซ็นต์ เช่นกัน สิ่งเหล่านี้ได้ก่อให้เกิดผลกระทบโดยอาจสร้างความเสียหายต่อบริเวณที่เป็นเกาะที่ราบลุ่ม ทำเรือ พื้นที่เกษตรบางแห่ง แหล่งทรัพยากรน้ำจืด สถานที่ท่องเที่ยวและพื้นที่ชายฝั่งที่อุดมสมบูรณ์ได้

นอกจากนี้ ในช่วง 30 ปีที่ผ่านมา ได้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ

อย่างรุนแรงและมากมายอย่างไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนเช่น อุทกภัยวาตภัย พายุหมุนเขตร้อน และภัยแล้ง ตามส่วนต่างๆ ของโลก ส่งผลกระทบต่อชีวิตประชาชนกว่าพันล้านคน ดังเหตุการณ์เกิดปรากฏการณ์เอลนีโญ ในช่วงปี พ.ศ.2540-2541 ซึ่งนับเป็นภัยพิบัติครั้งที่มีความรุนแรงมากที่สุดของช่วงศตวรรษที่ผ่านมา ได้ส่งผลกระทบต่อจำนวนประชาชนมากถึง 110 ล้านคนและยังก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจเป็นมูลค่ากว่า 4 ล้านล้านบาทด้วย

การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลก ยังส่งผลกระทบต่อสุขภาพได้หลายรูปแบบรวมทั้งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจำนวน และชนิดของพาหะนำโรค ตลอดจนคุณภาพของน้ำ และอากาศ สิ่งมีชีวิตที่มีความต้านทานต่ำอาจเกิดการสูญพันธุ์ส่งผลให้เกิดการสูญเสียมลหลายทางชีวภาพได้

ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา ตระหนักถึงปัญหาการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศโลกในอนาคต จึงได้จัดทำ**นิตรรศการชั่วคราว เรื่อง "โลกร้อน"** ขึ้น และจะได้จัดแสดง ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2547 เป็นต้นไป หอจันทราคาราสังเกตการณ์ ชั้น 4 อาคาร 4 ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา จึงขอเชิญชวนผู้สนใจทุกท่านเข้ามาศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และร่วมมือกันคุ้มครองภูมิอากาศโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการควบคุมปริมาณก๊าซเรือนกระจกในบรรยากาศให้อยู่ในระดับที่ไม่เกิดอันตราย

* **ข้อมูล:** เรียบเรียงจากสารของเลขาธิการองค์การอุตุนิยมวิทยาโลก (WMO.) ศาสตราจารย์ ดร. Godwin O.P. Obasi